

Komentár k štvrťročným finančným účtom za 1. štvrťrok 2012

Systém ESA95 rozlišuje nasledovné inštitucionálne sektory a subsektory:

Nefinančné korporácie	S.11
Finančné korporácie	S.12
Centrálna banka	S.121
Ostatné peňažné finančné inštitúcie	S.122 (komerčné banky a podielové fondy peňažného trhu)
Ostatní finanční sprostredkovatelia	S.123 (ostatné podielové fondy, lízing, faktoring a splátkový predaj)
Finančné pomocné inštitúcie	S.124 (DSS, DDS, OCP, BCP, CD, SPF) ¹
Poisťovacie korporácie a penzijné fondy	S.125
Verejná správa	S.13
Ústredná štátna správa	S.1311
Regionálna štátna správa	S.1312
Územná samospráva	S.1313
Fondy sociálneho zabezpečenia	S.1314
Domácnosti	S.14
Neziskové inštitúcie slúžiace domácnostiam (NISD)	S.15
Zahraničie (nerezidenti)	S.2
Európska únia (EÚ)	S.21
Členské krajiny EÚ	S.211
Členské krajiny európskej menovej únie (EMÚ) a inštitúcie EÚ	S.212
Zvyšok sveta a medzinárodné organizácie	S.22

Systém ESA95 rozlišuje nasledovné finančné nástroje:

Menové zlato a zvláštne práva čerpania	F.1 ²
Menové zlato	F.11
Zvláštne práva čerpania (ZPČ)	F.12
Obeživo a vklady	F.2
Obeživo	F.21
Prevoditeľné vklady	F.22
Ostatné vklady	F.29
Cenné papiere okrem akcií	F.3
Cenné papiere okrem akcií a finančných derivátov	F.33
Krátkodobé	F.331
Dlhodobé	F.332
Finančné deriváty	F.34
Pôžičky	F.4
Krátkodobé	F.41
Dlhodobé	F.42
Akcie a ostatné podiely	F.5
Akcie a ostatné podiely okrem akcií podielových fondov	F.51
Kótované akcie	F.511
Nekótované akcie	F.512
Ostatné podiely	F.513
Akcie podielových fondov	F.52
Poistnotechnické rezervy	F.6
Čistý majetok domácností v rezervách životného poistenia a penzijných fondov	F.61
Čistý majetok domácností v rezervách životného poistenia	F.611
Čistý majetok domácností v rezervách penzijných fondov	F.612
Vopred zaplatené poistné a rezervy na nevyrovnané poistné nároky	F.62
Ostatné pohľadávky a záväzky	F.7
Obchodný úver a preddavky	F.71
Ostatné	F.79

¹ DSS – dôchodkové správcovské spoločnosti, DDS – doplnkové dôchodkové spoločnosti, OCP – obchodníci s cennými papiermi (CP), BCP – burza CP, CD – centrálny depozitár, SPF – správcovské spoločnosti podielových fondov

² Kódom F sú označené transakcie

Štvrťročné finančné účty (transakcie) v 1. štvrťroku 2012

Prepojenie medzi štvrťročnými nefinančnými (HDP) a finančnými účtami

Finančné účty nadväzujú na nefinančné účty bilancujúcou položkou čisté pôžičky poskytnuté/prijaté. To znamená položkou, ktorá vypovedá o vývoji celkovej dlžnickej resp. veriteľskej pozície krajiny voči zahraničiu. Slovenská republika vykazuje dlhodobo dlžnicu pozíciu (predovšetkým z dôvodu prílevu priamych zahraničných investícií), to znamená, že čisté pôžičky poskytnuté/prijaté nám dávajú informáciu a poklese/raste zadlženosti slovenskej ekonomiky.

Výpočet čistých pôžičiek domácej ekonomiky voči zahraničiu vychádza z hrubého národného disponibilného dôchodku, z ktorého sa odraťujú výdavky na konečnú spotrebu domácností a NISD a verejnej správy, výsledkom čoho sú celkové úspory v národnom hospodárstve. Ak sú úspory v danom štvrťroku (upravené o čisté kapitálové transfery) vyššie (nižšie) než tvorba hrubého kapitálu, tak ekonomika poskytla (prijala) pôžičku zahraničiu, a tým si znížila (zvýšila) svoju celkovú dlžnicu pozíciu voči zahraničiu. Uvedená suma čistých pôžičiek poskytnutých/prijatých následne vstupuje do štvrťročných finančných účtov a to, ako s ňou domáca ekonomika disponovala, je analyzované v nasledujúcom texte.

Celkový vývoj

V prvom štvrťroku 2012 došlo k poklesu čistej dlžnickej pozície domácej ekonomiky, a tým k zníženiu čistej veriteľskej pozície sektora zahraničia³, keď čisté poskytnuté pôžičky⁴ dosiahli 1,3 mld. eur. Tento pozitívny vývoj bol výsledkom vyššieho rastu finančných aktív v porovnaní s rastom finančných pasív. Z pohľadu inštitucionálnych sektorov⁵ prispeli najvýraznejšou mierou k uvedenému vývoju finančné transakcie finančných inštitúcií (S.12), keď rozdiel medzi aktívnymi a pasívnymi transakciami dosiahol 2,6 mld. eur. Naopak, najhorší výsledok v 1. štvrťroku 2012 dosiahla verejná správa (S.13), ktorej dlžnica pozícia vzrástla o 0,9 mld. eur.

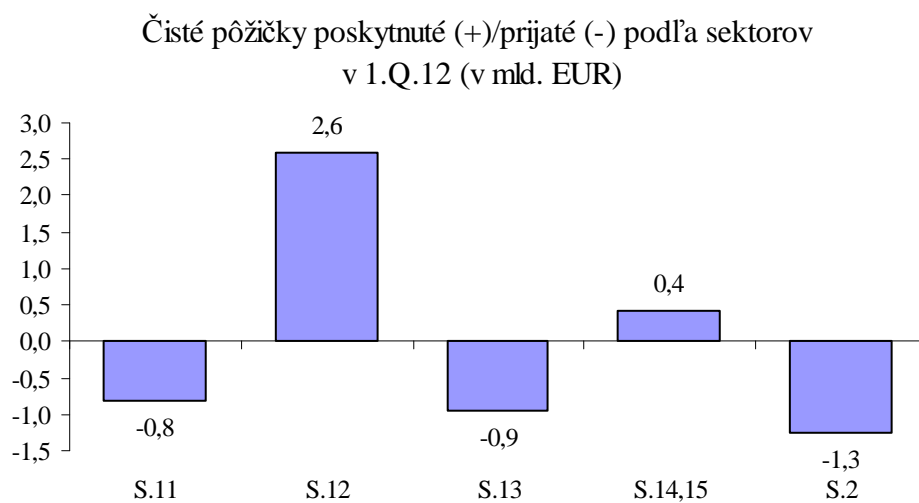
---

³ Súčet finančných aktív a pasív sektorov domácej ekonomiky (S.1) a zahraničia (S.2) sa musí rovnať 0, to znamená, že ak klesá zadlženosť (resp. rastie veriteľská pozícia) domácej ekonomiky, automaticky dochádza k poklesu veriteľskej pozície (resp. rastu zadlženosti) zahraničia voči domácej ekonomike. To či sa jedná o pohyb v zadlženosti alebo veriteľskej pozícii závisí od celkového objemu čistého majetku, čiže od vývoja stavov pohľadávok a záväzkov

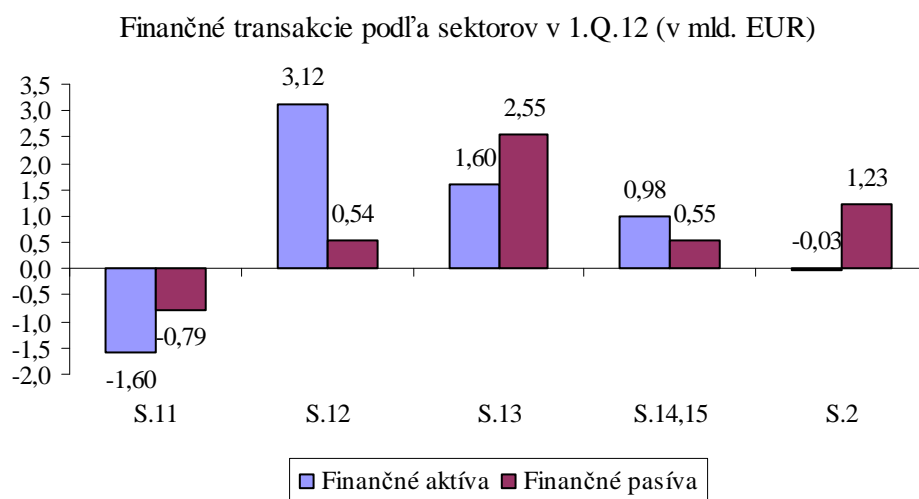
⁴ Čisté poskytnuté pôžičky reprezentujú kladný rozdiel medzi finančnými aktívami a finančnými pasívami. Ak je rozdiel záporný, hovoríme o čistých prijatých pôžičkách.

⁵ Podrobné členenie inštitucionálnych sektorov s priradenými kódmi v súlade s klasifikáciou národných účtov ESA95 je uvedené na strane 2

Graf č.1

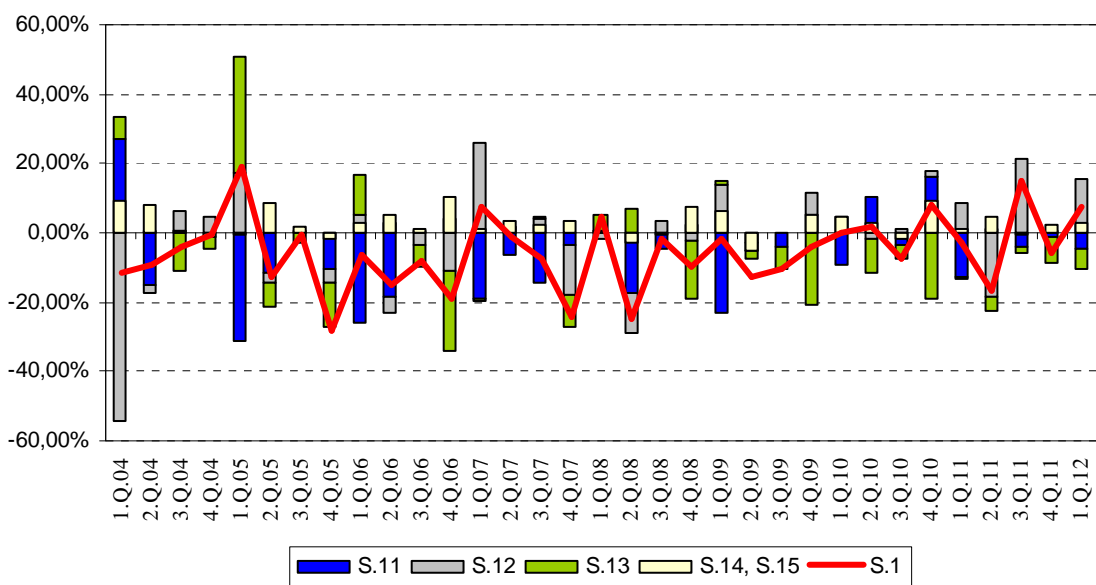
Graf č.2

Čisté finančné aktíva domácej ekonomiky skončili v 1. kvartáli 2012 s výsledkom +1,3 mld. eur, pričom toto zlepšenie predstavovalo 7,6 % v pomere k štvrtročnému HDP za príslušný kvartál.

Graf č. 3

Čisté finančné aktíva (transakcie) k štvrtročnému HDP

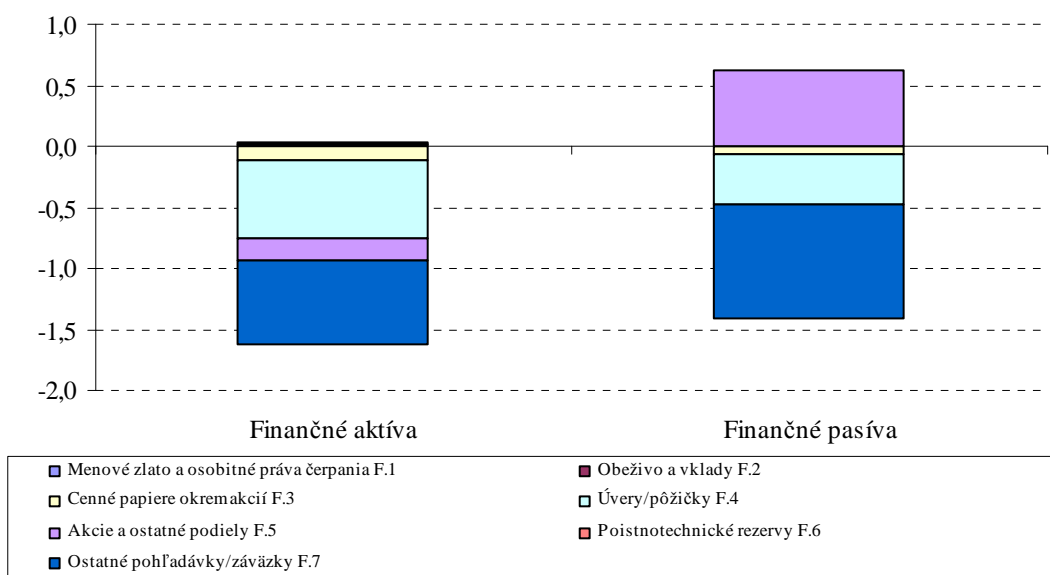
Štvrtročné finančné účty podľa jednotlivých inštitucionálnych sektorov

S.11 Nefinančné inštitúcie

Negatívny vývoj v podobe zvýšenia zadlženosti nefinančných inštitúcií bol spôsobený tým, že finančné aktíva poklesli viac než finančné pasíva.

Graf č. 4

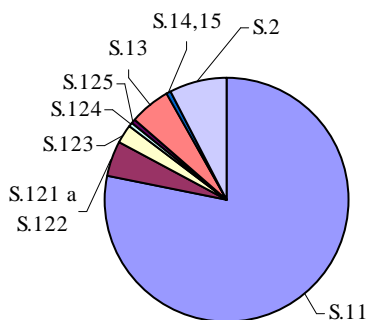
Štruktúra finančných aktív a pasív (transakcie) nefinančných podnikov
v 1.Q.12 (v mld. EUR)

Najvýraznejší pokles v aktívach zaznamenali ostatné pohľadávky v rámci sektora S.11 (-1,4 mld. eur), v ktorých sú zahrnuté aj obchodné úvery a preddavky. Výrazne poklesli aj krátkodobé úvery poskytnuté zahraničiu (-0,4 mld. eur).
Na strane pasív sa podnikom výrazne znížili, okrem ostatných záväzkov v rámci S.11, aj prijaté krátkodobé úvery zo zahraničia (-0,5 mld. eur).

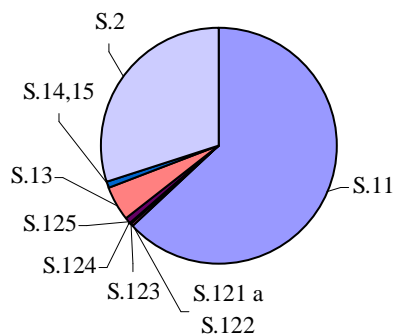
Graf č.5

Sektorové členenie finančných aktív
(transakcie) nefinančných inštitúcií v 1.Q.12

Graf č.6

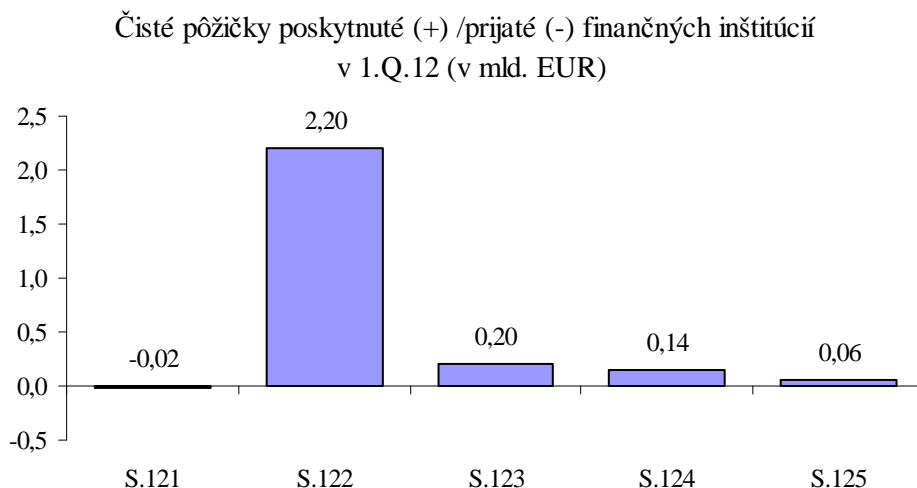
Sektorové členenie finančných pasív (transakcie)
nefinančných inštitúcií v 1.Q.12

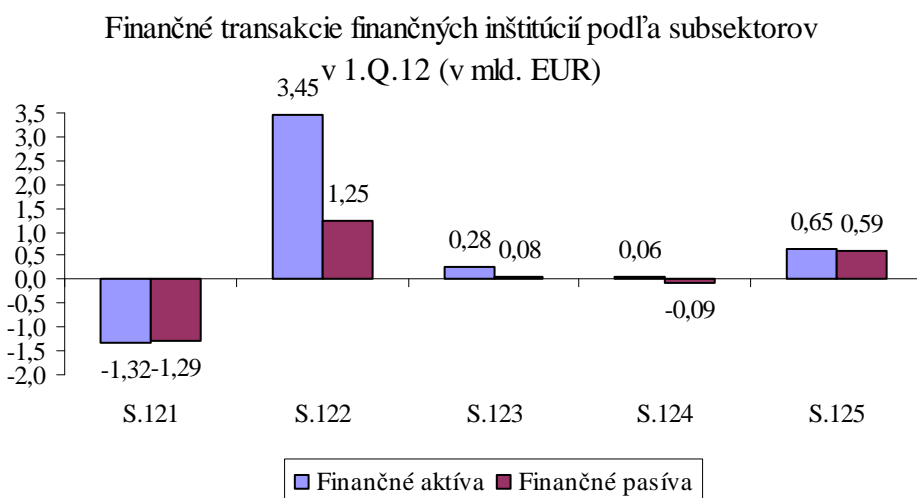
S.12 Finančné inštitúcie

Sektor S.12 - finančné korporácie zaznamenal v 1. štvrtroku 2012 čisté poskytnuté pôžičky, o čo sa v najväčšej miere pričínili komerčné banky.

Graf č.7

Graf č.8

Celkové čisté záporné transakcie centrálnej banky (S.121) boli výsledkom väčšieho poklesu aktív v porovnaní s poklesom pasív. Najväčší vplyv na celkový výsledok centrálnej banky mal pokles držby zahraničných dlhodobých dlhových cenných papierov (-1,6 mld. eur) a nárast prijatých ostatných vkladov (+4,6 mld. eur), ktoré zahŕňajú aj pôžičky z repo operácií.

Ostatné peňažné finančné inštitúcie (S.122) dosiahli čisté poskytnuté pôžičky (+2,2 mld. eur), a to vďaka väčšiemu rastu aktív než pasív. O rast aktív sa najviac pričínili ostatné vklady umiestnené v zahraničí (+1,4 mld. eur) a v centrálnej banke (+0,6 mld. eur) a rast držby

domácich dlhodobých dlhových cenných papierov emitovaných vládou (+0,8 mld. eur). Dlhodobé úvery poskytnuté domácnostiam vzrástli o 0,3 mld. eur.

Na pasívach bankám najviac vzrástli prijaté dlhodobé úvery od centrálnej banky (+0,7 mld. eur) a prijaté vklady od obyvateľstva (+0,6 mld. eur).

Subjekty subsektora S.123 – Ostatní finanční sprostredkovatelia zaznamenali vyšší rast aktív oproti rastu pasív o 0,2 mld. eur. Aktíva sa najviac zvýšili v nástroji vklady v domácich bankách, celkovo +0,1 mld. eur a v nástroji zahraničné akcie a ostatné podiely (+0,1 mld. eur). Pasíva vzrástli najmä v nástroji akcie podielových fondov (+0,1 mld. eur).

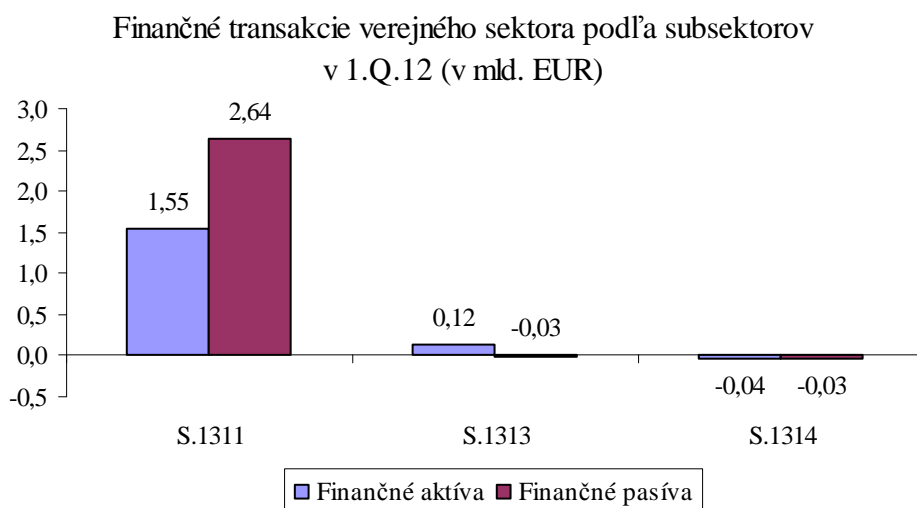
Čisté finančné transakcie Finančných pomocných inštitúcií, subsektor S.124, dosiahli kladnú hodnotu vďaka rastu aktív a poklesu pasív. Najväčší vplyv na výsledok S.124 mal nárast ostatných pohľadávok (+0,2 mld. eur) a pokles emitovaných nekótovaných akcií v držbe zahraničných subjektov (-0,1 mld. eur).

K zlepšeniu bilancie došlo aj v subsektore S.125 - Poistovne a penzijné fondy, ktorým aktíva vzrástli viac než pasíva. Subsektor S.125 získal od obyvateľstva vo forme dôchodkových úspor 0,3 mld. eur, čo bola položka pasív s najväčším rastom. Získané finančné prostriedky najviac investovali do domácich štátnych pokladničných poukážok (+0,2 mld. eur), ďalej do vkladov v domácich bankách (+0,2 mld. eur) a do akcií zahraničných podielových fondov (+0,1 mld. eur).

S.13 Verejná správa

Verejná správa v 1. štvrtroku 2012 zvýšila svoju dlžnícku pozíciu o 1,0 mld. eur, o čo sa pričínili predovšetkým subsektor S.1311 - ústredná štátna správa (-1,0 mld. eur) a v zanedbateľnej miere aj S.1314 - fondy sociálneho zabezpečenia. Subsektor S.1313 - územná samospráva dosiahol čisté poskytnuté pôžičky v objeme 0,2 mld. eur.

Graf č.9

Najväčší vplyv na celkový výsledok ústrednej štátnej správy mal prírastok emitovaných dlhových cenných papierov (+2,0 mld. eur) a prírastok prijatých dlhodobých úverov zo zahraničia (+0,4 mld. eur), ako záväzku Slovenska z účasti na mechanizme The European Financial Stability Facility (EFSF). Úver, ktorý Slovensko poskytlo v rámci EFSF, je vo finančných účtoch zaznamenaný aj na strane aktív tiež vo výške 0,4 mld. eur, takže nemá

vplyv na čisté finančné aktíva ústrednej štátnej správy, a tým ani na deficit rozpočtu, ale na druhej strane zvyšuje celkový dlh Slovenska.

Položkou aktív subsektora S.1311 s najväčším nárastom boli ostatné vklady v zahraničí v hodnote +1,1 mld. eur.

Mierne pozitívne čisté finančné transakcie územnej samosprávy (+0,2 mld. eur) boli výsledkom predovšetkým zvýšenia vkladov v bankách a štátnej pokladnici (spolu o 0,1 mld. eur).

S.14,15 Domácnosti a NISD

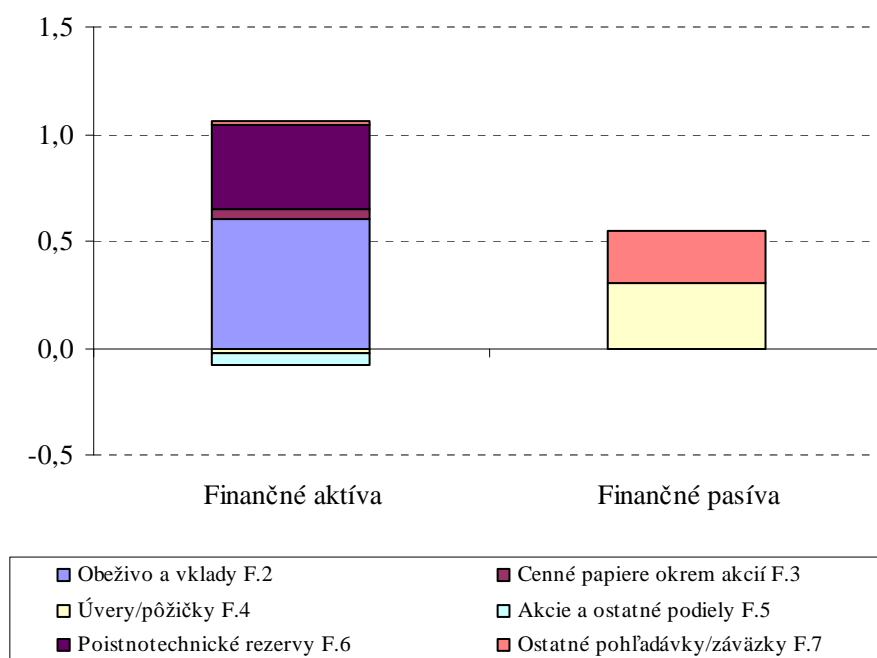
Sektor domácností a NISD si v 1.Q.2012 zvýšil svoju celkovú veriteľskú pozíciu vďaka vyššiemu rastu finančných aktív v porovnaní s rastom finančných pasív.

Na strane aktív domácnosti zvýšili svoje vklady v bankách (+0,6 mld. eur) a úspory v penzijných fondoch (+0,3 mld. eur) a znížili držbu podielových listov podielových fondov peňažného trhu o 0,1 mld. eur.

Najväčší vplyv na rast pasív malo zadlžovanie sa domácností formou dlhodobých úverov prijatých od bánk (+0,3 mld. eur) a rast ostatných záväzkov voči ústrednej štátnej správe (+0,2 mld. eur).

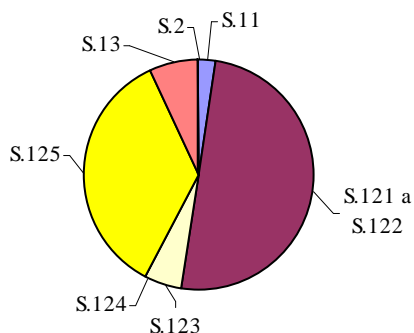
Graf č.10

Štruktúra finančných aktív a pasív (transakcie) domácností a NISD v 1.Q.12 (v mld. EUR)

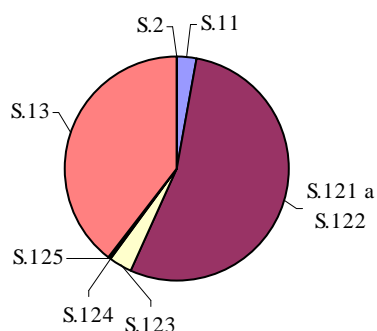
Graf č.11

Sektorové členenie finančných aktív
(transakcie) domácností a NISD v 1.Q.12

Graf č.12

Sektorové členenie finančných pasív
(transakcie) domácností a NISD v 1.Q.12

S.2 Zahranicie

Celkové zníženie veriteľskej pozície sektora zahraničia voči domácim sektorom bolo výsledkom poklesu aktív a rastu pasív.

Dominantný vplyv na výsledok zahraničia mal pokles vkladov v bankách (-2,1 mld. eur), čo bolo výsledkom na jednej strane zníženia pohľadávok zo zúčtovania v systéme TARGET2 (-5,6 mld. eur) a nárastu vkladov v centrálnej banke o 4,0 mld. eur (repo operácie centrálnej banky).

Z pasív najviac vzrástli prijaté vklady od komerčných bánk (+1,5 mld. eur) a od ústrednej štátnej správy (+1,0 mld. eur). Významné zvýšenie zaznamenali aj obchodné úvery prijaté od nefinančných podnikov (+0,7 mld. eur).